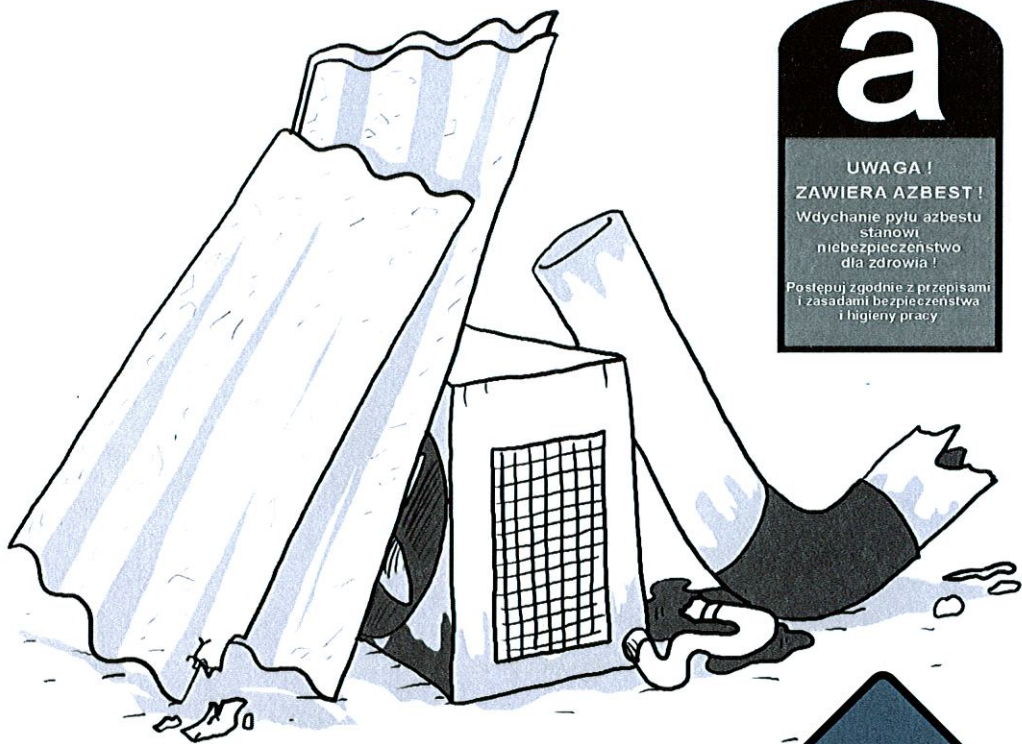

AZBEST

ciągłe groźny

AZBEST

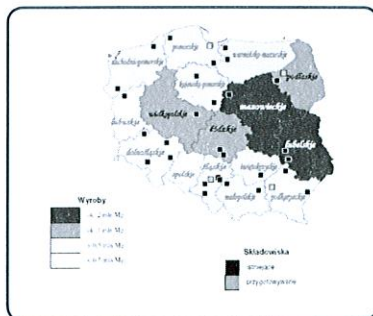
ciągłe groźny

Fundacja Ekologiczna
ZIELONA AKCJA

AZBEST w Polsce

- 1 Szacuje się, że obecnie na terenie kraju nadal użytkowanych jest ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, z czego na dachach i elewacjach ok. 1350 mln m²;
- 2 Na terenie kraju aktualnie funkcjonuje obecnie 29 składowisk/kwater na odpady zawierające azbest.
- 3 Składowanie azbestu nie rodzi większych problemów środowiskowych, i nie jest szkodliwe dla człowieka. Zagrożenie związane jest z pyleniem włókien w przypadku niewłaściwego postępowania.
- 4 Produkcja, import i stosowanie wyrobów zawierających azbest są w Polsce zakazane od września 1998 roku.
- 5 W najbliższych latach możliwy jest w Polsce wzrost liczby zachorowań wywołanych azbestem. Wynika to z opóźnionych w czasie skutków działania pyłu azbestowego.

Charakterystyka AZBESTU

- 1 Nazwa azbest nie odnosi się do konkretnego związku chemicznego, lecz jest powszechnie stosowanym określeniem szeregu włóknistych minerałów krzemianowych z grupy serpentyn i amfiboli występujących naturalnie w przyrodzie.
- 2 Do grupy serpentynów należy azbest chryzotylowy. Stosowany jest w największych ilościach, stanowiąc 85 – 90% ogólnego zużycia azbestu.
- 3 Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne. Odporność azbestu na działanie wysokich temperatur (temperatura topnienia ok. 1500°C) jest jedną z najważniejszych zalet, dzięki którym znalazł on w przeszłości szerokie zastosowanie, jako surowiec niepalny w różnego rodzaju wyrobach.

Nazwa **AZBEST** pochodzi od greckiego „asbestos” – nieugaszony, niezniszczalny

- 4** Do najważniejszych wyrobów zawierających azbest należą:
- wyroby azbestowo – cementowe: płyty dachowe, rury ciśnieniowe, płyty elewacyjne; zawierają od 10 do 18% azbestu;
  - wyroby izolacyjne: włóknina, wata, sznury; stosowane do izolacji urządzeń pracujących w wysokich temperaturach (np. silnikach okrętowych, a także w kotłach parowych, wymiennikach ciepła);
  - wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo – kauczukowe, szczeliwa plecione;
  - wyroby cierne: okładziny cierne i taśmy hamulcowe.

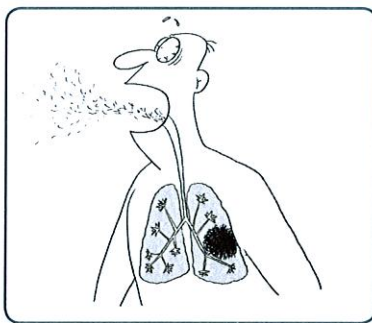
Szkodliwość AZBESTU

1 Włókna azbestu przedostają się do powietrza atmosferycznego w wyniku korozji wyrobów zawierających azbest. Działanie chorobotwórcze związane jest z wdychaniem pyłu azbestowego.

AZBEST stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Długotrwałe działanie na drogi oddechowe powoduje **raka płuc**.

2 Narażenie zawodowe na pył azbestu może być przyczyną następujących chorób: pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, raka płuca i międzybłoniaków.

3 Na oddziaływanie pyłu azbestowego narażone są też osoby postronne, przebywające na wolnym powietrzu. Występująca wówczas choroba to: międzybłoniak opłucnej.

Uwaga: wysypując azbest na drogę lub składując niezabezpieczony, narażasz siebie i bliskich na ciężkie choroby płuc.

Procedury postępowania z AZBESTEM

Wyróżniamy następujące procedury związane z bezpiecznym użytkowaniem, usuwaniem, transportem i składowaniem wyrobów zawierających azbest:

GRUPA I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami i urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1 – dotycząca obowiązków w czasie użytkowania obiektów, instalacji i urządzeń.

Procedura 2 – dotycząca obowiązków przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

GRUPA II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3 – dotycząca postępowania przy pracach przygotowawczych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4 – dotycząca prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu (terenu) instalacji.

GRUPA III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5 – dotycząca przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

GRUPA IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6 - dotycząca składowania odpadów na składowisku przeznaczonym do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest lub innym, spełniającym odpowiednie warunki techniczne.

Jeśli na twoim domu lub w gospodarstwie jest azbest to:

- Przeprowadź Inwentaryzację azbestu i Ocenę stanu technicznego wyrobów zawierających azbest;
- Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przekaz do właściwego organu nadzoru budowlanego;
- Wynik inwentaryzacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu osoby fizyczne zobowiązane są przedłożyć w formie uproszczonej wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta;
- Informacja podlega corocznej aktualizacji w terminie do 31 stycznia każdego roku;
- Wyroby nieuszkodzone możesz nadal użytkować do następnej kontroli;
- Wyroby zawierające azbest, zakwalifikowane do wymiany muszą być usunięte.

Uwaga:

wszystkie wyroby azbestowe
muszą być usunięte do 2032
roku.

Jak usunąć azbest:

- Usunięcie azbestu (np. rozbiórkę dachu) może przeprowadzić tylko specjalistyczna firma, posiadająca odpowiedni sprzęt i przeszkolonych pracowników oraz niezbędne uprawnienia.
- Nie usuwaj azbestu samodzielnie: narażasz siebie i bliskich na szkodliwe oddziaływanie azbestu.
- Azbest jest odpadem niebezpiecznym – należy z nim właściwie postępować.
- Zdemontowany azbest nie może być powtórnie wykorzystany;
- Sprawdź czy w twojej gminie lub powiecie można starać się o dofinansowanie usunięcia azbestu.

Dofinansowanie usuwania AZBESTU

- 1** Do niedawna usuwanie azbestu wspierane mogło być z gminnych lub powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Sprawdź czy w twojej gminie prowadzone jest tego typu wsparcie.

Uwaga: usunięcie azbestu jest obowiązkiem właściciela lub zarządcy nieruchomości – to oni ponoszą koszty z tym związane.

- 2** Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (WFOŚiGW) w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, odpadów medycznych oraz odpadów przemysłowych (priorytet 4.4).

Kontakt: tel. (71) 333-09-30, (71) 333-09-40, fax (71) 332-37-76
ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław
e-mail: pocza@fos.wroc.pl www.wfosigw.wroclaw.pl

- 3** Bank Ochrony Środowiska Oddział we Wrocławiu współpracuje z WFOŚiGW we Wrocławiu w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.

Kontakt: tel. (71) 324-01-01, fax. (71) 344-36-20
ul. G. Zapolskiej 1, 50-032 Wrocław
e-mail: wroclaw@bosbank.pl www.bosbank.pl

- 4** W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW) istnieje możliwość sfinansowania kosztów związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu jako części realizowanej operacji, w ramach następujących działań:

- działanie 121 Modernizacja gospodarstw rolnych,
- działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Kontakt: Infolinia: 0-800 38-00-84; fax. (22) 318-53-30

ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

e-mail: info@arimr.gov.pl www.arimr.gov.pl

Baza azbestowa

Jednym z narzędzi monitoringu realizacji zadań objętych „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest baza danych wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA). Baza jest narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Zbiór zagregowanych informacji z gmin oraz zbiór zagregowanych informacji przedkładanych marszałkowi stanowi zawartość wojewódzkiej bazy danych.

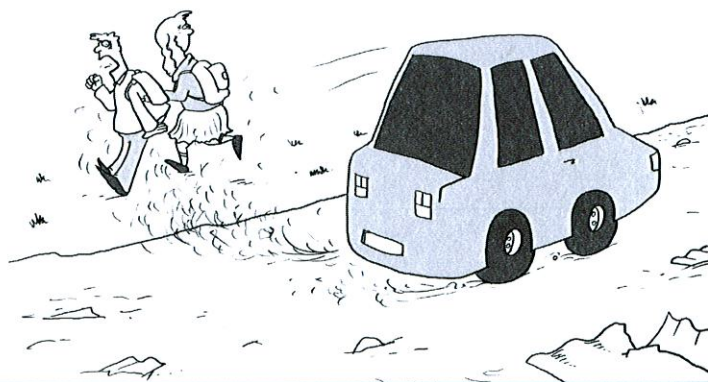
Baza WBDA umieszczona została w Internecie na stronie:

www.bazaazbestowa.pl

AZBEST

ciągle groźny

WYSYPAŁEŚ AZBEST, TERAZ WDYCHAJĄ GO TWOJE DZIECI

Wykorzystane materiały:

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, przyjęty w dniu 14 maja 2002 r., Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, maj 2002 r. Polski – źródło www.mg.gov.pl

Raport z realizacji w latach 2003-2007 „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa styczeń 2008 r.;

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” – źródło www.mg.gov.pl

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”; CDM Sp. z o.o., Warszawa, wrzesień 2009 r.

Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych, Ministerstwo Gospodarki, Departament Instrumentów Wsparcia, Warszawa 2008 r.;

Poradnik – finansowanie usuwania azbestu ze środków krajowych i unijnych w latach 2009-2013, Ministerstwo Gospodarki, Departament Instrumentów Wsparcia, Warszawa 2009 r.;

Ulotka: „Azbest w twoim domu”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2008 r.;

Ulotka: „Azbest w twoim otoczeniu”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa;

Ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest z dnia 19 czerwca 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2004r Nr 3, poz. 20, z póź. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze;

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2008r nr 25, poz. 150 z póź. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze;

Broszurę opracowano w ramach realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” (POKA) przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 roku

Kontakt: Ministerstwo Gospodarki, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, tel. (22) 693 56 43, fax. (22) 693 40 32, www.mg.gov.pl/gospodarka/azbest

Tekst: Sławomir Chybiński

Korekty: Joanna Woźnicka

Opracowanie: Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja” ul. Wrocławska 41, 59-220 Legnica www.zielonaakcja.pl

Wydawca: NOMAD Paweł Żyłuk, al. Rzeczypospolitej 15, 59-220 Legnica, tel. 500 090 770, nomad@nomad-reklama.pl, www.nomad-reklama.pl

Rysunki: Dariusz Wójcik

ISBN 978-83-60715-73-4, nakład 1000 egz.